

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/form/r6669330054,CHOSŁOWSKI-Stefan-Stanisław-Seweryn.html>
2022-08-18, 12:02

CHOSŁOWSKI Stefan Stanisław Seweryn

Osoba

CHOSŁOWSKI Stefan Stanisław Seweryn

Urodzony

1889

Zmarł

1954

Opis

ziemianin, dowódca baonu śremskiego, mjr Wojska Polskiego. Ur. 9 maja 1889 r. w Czamysadzie (ówczesny pow. śremski), w rodzinie ziemiańskiej Stanisława i Lucyny z Chrzanowskich. Ukończył gimnazjum w Krotoszynie i studia rolnicze na uniwersytetach w Lipsku, Monachium i Berlinie. Odbył roczną służbę wojskową. Do wybuchu wojny gospodarował w swoim majątku.

W latach 1914-1918 wcielony do armii niemieckiej (6 Pułk Rezerwowy, 47 Pułk Piechoty); mianowany podporucznikiem. Zdemobilizowany w

listopadzie 1918 r., aktywnie włączył się w organizowanie w Śremie polskiego tajnego Komitetu Obywatelskiego, Rad Ludowych i oddziałów Służby Straży i Bezpieczeństwa. 30 grudnia 1918 r. brał udział w opanowaniu Śremu. 1 stycznia 1919 r. został mianowany zastępcą dowódcy miejscowych oddziałów powstańczych. Do 5 stycznia zorganizował baon składający się z kompanii Służby Straży i Bezpieczeństwa, kompanii kórnickiej i drużyny sanitarnej. Mianowany dowódcą baonu przez starostę W. M. Szczepkowskiego, 6 stycznia przez Kościan baon dotarł do Nowego Tomysła, gdzie czekał na dalsze rozkazy. O godzinie 23:00 dowódca odcinka, ppor. K. Zenkteler nie wyraził zgody na wsparcie kompanii opalenickiej przez baon śremski, co przyczyniło się do klęski powstańców.

7 stycznia baon śremski otrzymał rozkaz udania się do Chrośnic i Łomnicy, a oddział kawalerii do Hamemii i Sępólna. Po pierwszych starciach z Niemcami, m.in. w Strzyżewie, przerwano (9 stycznia) połączenie kolejowe między Strzyżewem a Trzcielem. Wieczorem 10 stycznia Chosłowski otrzymał rozkaz przygotowania ataku na Zbąszyń, który następnego dnia zakończył się niepowodzeniem, m.in. wskutek słabej dyscypliny w szeregach kompanii śremskiej i złego przygotowania akcji. Baon ponownie zajął pozycje w Łomnicy. 17 stycznia 1919 r. oddziały niemieckie ze Zbąszynia i Trzciela próbowały zaskoczyć powstańców z baonu śremskiego. Po 5-godzinnym starciu nieprzyjaciela odparto ze stratami (12 żołnierzy) i wycofano (18 stycznia) do Śremu, gdzie został (przez Chosłowskiego) zreorganizowany.

Na początku lutego 1919 r. składał się z trzech kompanii piechoty. Wyruszył pod Rawicz (6 lutego), gdzie Polacy stracili właśnie Sarnowo. Walczył w tzw. drugiej bitwie rawickiej. Chosłowski objął dowództwo odcinka Jagodnia-Miejska Górka-Niemany. 23 lutego baon śremski został przekształcony w 1 baon Pułku Strzelców Wielkopolskich. Dekretem Komisariatu NRL nr 54 poz. 167 (z 23 maja 1919) Chosłowski został mianowany por. (od 1 czerwca 1919). W styczniu 1920 r. brał udział w rewindykacji Rawicza i Kępna. Wyruszył z baonem (24 stycznia) na front wschodni do Lidy. W wojnie na froncie litewsko-białoruskim (20 maja - 6 czerwca 1920) dowodził 69 Pułkiem Piechoty, następnie (18 listopada 1920-16 stycznia 1921) 70 Pułkiem Piechoty oraz (27 luty - 20 lipiec 1921) baonem sztabowym pułku i krótko, w zastępstwie, pułkiem. Zweryfikowany (15 lipca 1920) w stopniu mjr., przeniesiono go (5 marca 1922) do rezerwy. Wrócił do Ostrowiecza i mieszkał tam do 13 maja 1926 r., do chwili przeniesienia do Poznania.

W okresie międzywojennym działał m.in. w Związku Powstańców i Wojaków oraz towarzystwach gospodarczych. W 1939 r. dowodził baonem wartowniczym. Do 1945 r. w niewoli niemieckiej. Po wojnie mieszkał w Gnieźnie, gdzie zm. 17 października 1954 r. i został pochowany.

Był odznaczony m.in. Orderem Virtuti Militari V kl., Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych (trzykrotnie), Złotym Krzyżem Zasługi. Związek małżeński zawarł z Ireną z Chrzanowskich, miał córkę - Zofię.

Bibliografia

B. Polak, Chosłowski Stefan Stanisław Seweryn (1889-1954), (w:) Słownik biograficzny powstańców wielkopolskich 1918-1919, red. A. Czubiński, B. Polak, Poznań 2002, s. 53-54.

Autor wpisu

Bogusław Polak